

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLÓZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 100 lel, kisgazdák és tisztviselők részére 50 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 100 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 250 lel Negyed évre 75 lel
Fél évre 125 lel Egyes szám 5 lel

Gazdakörök szervezése és vezetése.

Irta: Dr. Nagy Endre.

A gazdakörök számadásai.

Rendes ember számadást vezet a saját kiadásai és bevételeiről is. Mennyivel fokozottabb ez a feladat ott, ahol a mások vagyonát kezelik. Mennyi igaztalan vádnak volt már forrása az, hogy az egyházigazgató, vagy falusi pénztáros nem vezette rendesen a számadásait. Agazdakörnek ezen a téren is jó példát kell mutatnia. Nagy, nehéz dolgokat nem szabad kívánnunk a vezetőktől, hiszen mindannyian más irányban is elfoglalt emberek. Véleményem szerint egy gazdakörnél untilg elég, ha az alábbi könyveket pontosan vezetik:

1. **Pénztári napló.** Ebbe beírunk minden bevételt és kiadást azonnal, ahogy az megtörtént. Miniatul ajánlom az alábbi nyomtatványt:

Sorszám	Bejegyzés éve, hónapja és napja	A pénz befizetője vagy felvevőjének neve	Mért fizetett vagy kapott pénzt	Bevétel	Kiadás	A befizető vagy felvevő sajátkezű aláírása
1	1926. február 5.	Kovács Péter	tagdíj 1926 évre	30	—	Kovács Péter s. k.
2	1926. február 8.	Jóó Gáspár	gazdaköri trófea beosztásáért vasutótól	—	20	Jóó Gáspár s. k.
3	1926. február 9.	Cifra Anikó	kukorica morzsából Inaplihasználatáért	40	—	Cifra Anikó s. k.
4	1926. február 11.	Fogyasztási Szövetkezet	2 liter petrolium	—	20	Lásd a bevásárlási könyvet

Az ilyenformán vezetett pénztári napló teljes igazolását adja a pénztárosnak, ha olyanok fizettek be, vagy kaptak pénzt a gazdakörtől, akik ugyanazon faluban laknak. Ha más községből, vagy városból szerzünk be valamit, kérjünk a bevásárlásról jegyzéket, vagy nyugtát, befizetett összegről ellennyugtát s annak számát jegyezzük be abba a rovatba, hol a helybeliek aláírása szokott lenni. Ha valaki fizet, annak adjunk azonnal nyugtát. Ez nemcsak rendszeret és helyes számadási eljárás, de egyúttal bizalmat is kelt a vezetőség iránt.

A nyugta legyen rövid és világos. Pld.:

Nyugta.

..... L., azaz Leiről,
mely összeget

ur címén ma
a i gazdakör pénztárába
befizetett.

Kelt n, 19..... év
..... hó n.

gazdaköri pénztáros.

A tagsági törzskönyv. Ebben a gazdaköri tagok nevei és az évenként befizetett tagsági díjak foglaltatnak. Egy év alatt alig néhányszor van dolgunk e könyvvel. Első dolgunk annak megkezdésekor, hogy az összes tagok neveit és a belépés évét pontosan bevezessük. A tagsági díjakat a pénztári naplóba amugy is be kell vezetnünk napról-napra. Azért bőven elég, ha az oda már amugy is beírt tagsági díjakat hónaponként egyszer vezetjük át a tagsági törzskönyvbe.

Alábbi példához azt hiszem nem kell magyarázat:

Sorszám	Tag neve	Belépés éve	Befizetett tagdíj							Kilépés ideje
			1926	1927	1928	1929	1930	1931	1932	
			Évi díj 40	Évi díj 40	Évi díj 40	Évi díj 30	Évi díj 30	Évi díj 30	Évi díj 30	
1	Kocsis János	1926	1/6. 20 IX/10 20	V/1 40	II/3 40	II/6 30				1929
2	Varga Simon	1927		II/1 40	IV/5 40					
3	Kiss Mózes	1927		VI/6 40	IX/5 40	VII/3 30				

A leltárnak hű képet kell adnia arról, hogy mikből áll a gazdakör felszerelése. Ide beírjuk az összes felszerelési tárgyakat, gépeket, eszközöket. Bejegyezzük a beszerzésük idejét és az értékét. A leltárt évenként legalább egyszer vizsgálja felül a gazdakör vezetősége ne csak számszerűen, de azt is, hogy melyik felszerelési tárgy milyen állapotban van s az évi közgyűlés előtt tegyen javaslatot a hiányok pótlására és a megrongált tárgyak javítására. Rozoga berendezés, törött rozsdás gépek a gazdakör haldoklásának előjelei. A leltár értékéből kopás, elhasználás címen minden évben 10 százalékot leütünk. A leltárt szintén úgy kell megszerkeszteni, hogy lehetőleg kis munkával és mégis pontosan legyen vezethető. Ajánlatosnak tartjuk alábbi beosztást:

Sorszám	Kelt	Pénztár-könyv sz.	A tárgyak megnevezése	Érték		Megjegyzés
				Egyenként Lej : b	Összesen Lej : b	
1925. év.						
1	1925. II. 4	16	Asztal	2 150	300	Használt állapotban
2	1925. IV. 10	45	Szék	10 50	500	
3	1925. VII. 12	102	Lámpa	2 75	150	
4	1925. IX. 30	165	Gabona rosta	1 8000	8000	
5	1925. XII. 1	205	Teng. mozsoló	1 3000	3000	
				11950		

1925. dec 31-én a leltár értéke 11950— L.
10 százalék értékcsökkenés 1195— L.
Átvitel 1826-ra 10755— L.

Kelt 1925. dec. 31.

alíírás.

1926. év.

Új beszerzések 1926-ban:

1	III. 1	52	Asztal	1 400	400
2	8/10	100	Borona	1 300	300
3	X. 2	160	Eke	2 150	300
				1000	

1926. évben elhasználtatott

1			Asztal	1 135	135
2			Lámpa	1 67'50	67'50
				202'50	

Az új beszerzés értéke: — — 1000—

1925. dec. 31-én áthozat 1926-ra — — — 10755—

Összesen: 11755—

1926. évben elhasznált tárgyak értéke le = 202'50

Összesen: 11552'50

10 százalék értékcsökkenés — — — 1,155'25

Átvitel 1926-ra: 10,397'25

Kelt 1926. dec. 31.

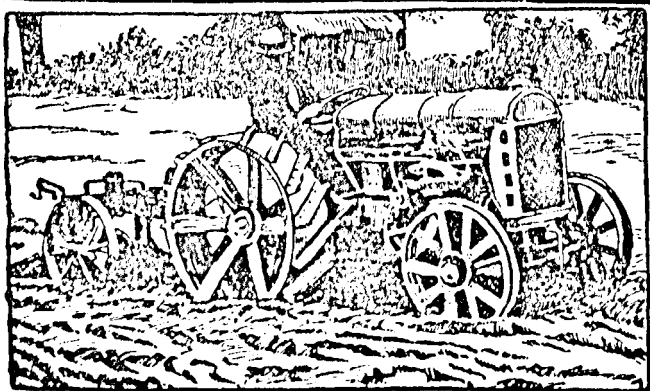
alíírás.

Legújabb típusu FORDSON TRAKTOROK

3731 gazdasági gépek és autók, HOFFER és SCHRANTZ cséplőgépek lerakata

„PERRY“ cégnél. Cluj, Strada Regina Maria
No. 2. Telefon 999. szám.

Ahol a mai naptól kezdve a gyár utasítására mélyen leszállított áron részletfizetésre szerzheti be gépszükségletét.

A könyvtárjegyzék-be a gazdakör összes könyveit vezetik be külön csoportosítva a gazdasági és ismét külön a más tárgyú könyveket. Erre nézve fölöslegesnek tartom nyomtatványmintát közölni, mert az egész nem egyéb, mint a könyv írája nevének és a könyv címének, meg a darabszám felüntetésének. A könyvtárjegyzék mellett rendelkezünk kell egy

könyvkölcsönző jegyzékkel is, hova az olvasásra kiadott könyveket jegyezzük be. Erre nézve ajánlom, hogy vezessen a könyvtáros egy ugyanannyi lapból álló füzetet ahány könyv van a gazdakör tulajdonában. Minden lap egy könyvnek felel meg és vezetésére nézve alábbi minta mindent megmagyaráz:

1. könyvtári szám.

Enessei Dorner Béla. Az Erdélyi szászok mezőgazdasága. (Füzve, 466 oldal.)

Sorszám	Elvitte		Haza-hozta. Mikor?
	Ki?	Mikor?	
1	Bálint István	1925 okt. 1.	1925 okt. 10.
2	Kacsó Dénes Istváné	1925 okt. 20.	1925 okt. 31.
3	Dani Ferenc Mártoné	1925 dec. 1.	

Kezdő lépésekhez elegendőnek tartom e számadások pontos vezetését, melyeken ha tulón a gazdakör szívesen szolgál további útmutatással az E. G. E. vagy bármelyik gazdasági egyesület. Itt még csupán két dolgot említek meg. Ha több gépje van a gazdakörnek, melyeket használatra szokott kikölcsönözni úgy a kikölcsönzés idejét és visszaszolgáltatást ép olyan naplóba vezetheti, mint a kölcsönkönyveket. Esetleg még egy rovat vezethető a gépeknél a használati díjakról.

Jegyzőkönyvet

legjobb könyv alakban összefűzött papírra írni, mert külön ívpapírok könnyen elkallódhatnak.

Fent elősoroltak meggyőzhetnek minden gazdát arról, hogy mennyire más kívánságokkal lép fel a ma a gazdakörök vezetőivel és tagjaival szemben, mint a háboru előtti idők. Mint már említettem akkor a gazdakör egyetlen szép alakuló gyűlést jelentett és hangzatos kérvényeket az állam ingyen segélyezéséért. Ma munkát, egyetértést, békét és tanulmánygyást foglal magában. Azoknak az időknek férfiai ma talán duzzogva és kételkedve fogadják sok helyen a gazdakörök újjászületését. Emlékükbe van még a koncokon való osztzkodás keserősége, a tönkrement ingyenségek ócskavasa. De míg ők álmosan, hitetlenül állanak félre. útát tör magának az a fiatal, harcban, nyomoruságban megedzett 20-40 év közötti fiatal, mely bejárta a fél Európát, látott rossz földön, mostohább viszonyok között jobban boldogulni népeket, egyedül a tudás és öszszetartás folytán. Ez az új magyar gazdanemzedék nem fél az öregek aggodalmaitól, mert látta termékeny tenni a Karszt sziklái és mint harcos meg hadifogoly megbirkozott maga is olyan helyzetekkel és feladatokkal, melyekre önmagát azelőtt képtelennek hitte. A teremő erőt Istennek nevezi keresztyén hitünk, aki szétosztotta magát a mi eszünk, szívünk és karjainkban és mégis megmaradt egy nagy, oszthatatlan egységnek. Ezt az egységet kell kisebb, nemes célokért küzdő gazdatársainknak összehozniok. A gazdaközönségnek rohamcsapatokra van szüksége, melyek megtörjék a

tudatlanság, a széthuzás és tunyaság átkát s belekapcsoljanak bennünket a nyugati államok gazdaságába. Ezért kellenek a gazdakörök. Nem álmos szépszavú papíron tengődő, hanem eleven szemek kellenek, acélos kar, hideg ész és magához ölelő szeretet. Hisszük, hogy Erdély mai magyarjai megtudják ezeket teremteni.

Az új agrárdemokráciák.

Ezen a címen pompás tanulmányt tesz közzé *Sebess Dénes* Budapesten. Sebess Dénes az európai államok birtokpolitikai reformjait teszi vizsgálódás tárgyává és vizsgálódásának eredményeként arra a kérdésre igyekszik választ kapni, vajjon az új agrárreformok javára szolgálak-e a demokratikus fejlődésnek. Rögtön elmondhatjuk, hogy a tanulmány erre a kérdésre kedvezőtlen feleletet ad.

Sebess Dénes sorra ismerteti az európai államok földbirtokreformjait s különös figyelmet szentelven az utódállamok agrár-reformjainak, a földosztás mérvét illetően a következőket állapítja meg

Oroszországban a mezőgazdasági ingatlanoknak 86% a került parasztiok kezére.

Lengyelországban a felosztandó földterület 1.5 millió hektárban ven előirányozva: idáig 500 ezer hektár jutott kisemberek kezére.

Németországban törvény szerint 2.150.000 hektár sajátítandó ki.

Ausztáriában eddig mintegy 5000 hektár szántót és 9764 hektár legelőt és erdőt használtak fel birtokpolitikai célokra.

Magyarországon mintegy 1.1-1.2 millió hold föld kerül kiosztásra.

Csehszlovákiában 3.963.000 hektár földet fognak kisajátítani.

Romániában 5.845.000 hektárt.

Jugoszláviában 2.000.000 hektárt.

Bulgáriában 660.000 hektárt.

Mindent összevéve tehát legalább 20-22 millió hektár föld kerül kisüzemi kezelésbe. Ilyen nagy földterületnek az apró birtokok kategóriájába való tolodása a világtermelés mérlegén nyomatékosan fogja éreztetni a hatását. Hogy pedig milyen ez a hatás, erről a tanulmány néhány izelítőt ad. Románia a múltban buzatermés és kivitel tekintetében Európában a második helyet foglalta el évi 150.000 vagon buza kivitelével; most egyáltalán nem exportképes. Az új birtokosok nem bírják megszerezni a gazdálkodáshoz szükséges eszközöket, tehát vagy bérbeadják, vagy parlagon hagyják a kapott földet.

Szerbiában az agrárreform következtében a cukorrépatermelés 6000 vagonról 3500 vagonra szállott le s ezzel az állam csak cukoradóban 100 millió dinárral károsodott.

Az agrárreformok káros gazdasági következményeit a tanulmány a birtoklás rendjének erőszakolt, gyors változtatására veti, amelyet nem tudott követni a mellőzhetetlen hitelművelési beavatkozás. Emellett az utódállamok agrár-reformját valójában az a cél hatja át, hogy az eddigi birtokrendet, amelyhez a hatalom és a termelőképeség meggyökeresedett organizmusa tapadt, atomizálja és helyébe a romokból épített új agrárdemokráciát emeljen. Ezzel az önalkotta demokráciával szövetkezik a militarista szellem, hogy szembeszállhasson a mulhak feltámasztásának minden kísérletével. Ezért első sorban a kisebbségeknek kell áldozatul esniök, de szétzúzódnak régi nagy birtokalakulatok és közönségek anélkül, hogy azoknak kulturtevékenységét az állami tevékenység pótolni tudná.

Emlékezzünk mult időkről.

Írta: *Dezső Miklós* ny. szől. és bor. főfeligyelő.

(Folytatás.)

IV.

Csombordon B. Kemény István kalauzolta a tanulmányozókat, de jelen volt Bárány Wesselényi Ferenc is, ki szintén a rizling ültetvény tulnyomólag való telepítését helyeselte, mint annak való helyen.

82. lap. Szászveszős (Küküllővár mellett) Gr. Degenfeld örökösök 13 holdnyi szőlőjét Bedőházi János szintén szenvedélyes szőlész kezeli, látszott is, mert akkora szőlőtermést egész útkorban nem láttak. Megdicsérik az öreg 75 éves román születésű Rusz Mihályt, ki 47-ik évét töltötte ugyanazon szolgálatban. Itt a lakosság is az urasági szőlőmívelést követi 1 karika és alig 2-3 magfa. Itt láttuk a Som, Bakator és Leányka tőkéken 20-30 jól fejlett fűrtöt, az említettek kivül még volt Rizling, Tramin, Alexandriai és lund muskotály. A Leányka szőlő mustja 26% cukrot mutatott, a vegyes must 20%. Szőkefalva Paget János 16 holdas szőlőjében, úgy Mező Csányban, az aranyosgyéresi határban összesen 100 holdnál több szőlőjét Dr. Gujott szászveszős mívelése szerint míveltette és a hol lehetett csak *ekével kapáltatta*, a sorok alatt kézi kapával igazgatva. Paget, mint angol bátran Franciaországból eredeti hazájából hozott szőlőfajtákat, eredeti francia míveléssel, sok gyönyörű eredményt elérve, nagy praxist szerezvén, de utánzója, illetve kísérleteinek folytatójának akadt. (Sajnos).

Utjukat folytatva, Dr. Entz és Társa Gál-falván Földváry Ferenc híres borait izelték, köztük sáros szomorodni 1867-ben, mely kitűnő, majd a füzes szomorodni 1862 ikt, mely Tokaj hegyalján se lehetne jobb, Törökhegyi szomorodni 1862 ikt, melyre mondják, hogy a Tokaival egyenlő.

Mikefalun Gaál János és Boér Kálmán alispán borai, szőlői szintén magas nívón állanak.

Vegyes must — 19%

Som szőlő — 20 „

Járdovány — 21 „

Leányka — 24.5 „

Dányán Pócsa József, Facseter gróf Bethlen Farkas szőlője, melyben 160 fajból álló szőlőfaj gyűjtemény van; itt a mustok:

Kaderka — — — — — 23 százalék

Zöld szilváni — — — — — 29 „

Rizling — — — — — 27 „

Pinot gris (szürke barát) 28 „

ezekre megjegyzik, hogy cukorban erősebbek, de bogyó már hanyatlak, mert nehezebb a falai.

Bogánváralján báró Bornemissza Magyaros dűllőbeli szőlőjét Fekete Pál rendezte művészi fajláblánként. Sauvignon, Rizling, Som, Szürke barát és több muskotály fajjal.

Medgyes már nagyküküllővölgyi szász földön fekvő szőlői körül Dengyel István orvos kalauzolta, míg utjukat folytatva Gyula-

„Gazdák” Általános biztosító
Részv. - Társaság

Székhelye: Arad. Allgázgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, befóréses lopas, baleset, szavatossági, szállitmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala

fehérvárra érkeznek és a Rózsamál (püspöki szőlő egyik dűldje) gyöngyét izlelték, mely bor a világgal legelsőbben tudatta, hogy Erdélyben is kitűnő borok teremhetnek. Fogarassy püspök 27 kat. holdat kivéve szőlője 1400 forintba kerül évenként Kováts Ignác kanonok visel gondot a híres szőlőre és pincészetre. E szőlő régi vegyes ültetésű, de a kövér szőlő volt akkor a praedominans, épen így a báró Kemény család alsógárdai 20 c. holdnál nagyobb híres szőlőjében a „plébánus” néven ismert kövér szőlő és társaiból szűrt híres borok.

Czelán a gróf Telekies híres Erdélyi hegyaljai pincészetei 15--25 hold között váltakozó területtel, itt magam mértem egyszer 34 fokos Leánykát.

Dr. Entz és társa akkori musttermeséi:

Rajnai rizling	— —	20	százalék
Olasz rizling	— —	22	"
Fekete Zordovány	22	"	"
Tramini	— — —	25	"

A kostólt borok tiszták, simák és kitűnő tüzes borok. Akkorj kezelők, Balogh József, Albert Elek, Gálfi Sándor. — Igen kicsi rész volt csak soros ültetés akkor.

Ha már ennyire igénybe vettem a szíves olvasó türelmét, akkor Hunyad vármegye kies és gazdag vidékéről felemlítik a tanulmányozók Szászvárost dr. Lészay Dániel volt 1848-iki képviselő kalauzolása mellett, itt 10 000 akó fogy el évenként, majd Algyógyon gróf Kun Kocsárd rizling, kövér Kadarka és Csígmón kadarka és csemege fajokkal. E birtok a Korvin Jánosé volt; azután jó Bábolna Naláczy István tulajdona, melyet donatio gyanánt kapott Apaffy fejedelemtől. Itt gróf Bethlen Olivér és Velicska telepítettek fajszőlőket. Mácsó a báró Bornemissza János birtoka, majd Kendefy Pál 8 holdas fajültetvényei. Déva, hol 302 hold szőlő volt akkor. Majd Maros-Solymos a Barcsaiak (Sándor és Béla) híres és jól mivelt szőlői. Végül branyicskai báró Jósika Lajos és báró Bornemissza Tivadar szőlőbirtokai, legvégül Guraszáda, hol a legerősebb borterm. Ezek ma majdnem mind üresek, kevés telepítés van itt, de annál kitűnőbb Cs. Lázár László laposnyaki minta szőlője, szerpentinnel és iszapfogókkal fajtánként telepítve. Fekvés és talaj kitűnő. Az alsó Maros vidék jobb partján kiváló bornak való kitűnő fekvés és talaj olyan specialisan finom összetételű bor, aminő pl. a karnai volt phylloxera vész előtt — keresni kellett messze vidéken.

Gazdasági levél a regátból.

Juhász Sándor gazdatársunk Prahova megyéből Ploesiori községből küldött levélből az alábbi sorokat közöljük, melyek érdekesen világítják meg a regátbéli gazdasági állapotokat. „Megvan a nagy birtok, — de más nincs rajta, mint egy szép fényes urasági kastély és egy istálló. Cselédlakás egy-egy kis viskó. Napszámosokkal dolgoztatják meg a földeket, vagy feles mivélésre adják a falusiaknak. Az állatoknak (szarvasmarha) mohart vetnek és tengeri kórót adnak. De látni is itten olyan nyomorult apró teheneket és rossz sovány ökröket, hogy szájalom rájuk nézni. Vakaró, abrak, meleg istálló stb., ilyet nem ismernek. Adnak egy kéve szarát, egy marék mohart a marha elé és azt megeszi reggel, kicsapják a legnagyobb hidegben a hóba, délelőtt (naponta egyszer) megitatják és estig állanak a hóban. Itt Ploesii mellett, hogy mi a kenyérsütés, azt

nem tudják. Ha kenyéret akarnak enni (ritkán) vesznek egy barna kenyéret a péktől a 10 lei. 0.75 kg., a fehér 13 lei, — de nem sűtnek nagyobb. Pullszka itt minden. Volt több olyan napszámosom, aki sohasem evett kenyéret. Voltam egy 30 holdas gazdag gazdánál, éppen délbe jutottam oda, amikor beakarok menni, a kísérem azt mondja, ne menjek be az udvarra. Az utcaajtót elkezd zörgetni, ünni, jön vagy 8 kutya (itt minden házba 5—6 drb. van.) és sok időre kijön a gazda. Bemegyünk, előadom jövelelem célját; ő előbb leültet, nem a székre, hanem a pricsre (ágy) és elkezd ebédelni, mert éppen hozták be a párolgó... pullszkát, ez vasárnap volt és csorba (leves) is volt hozzá. Egy cseréptányérban krumpli leves. Buzát akartam venni, de ahány gazdánál néztem, 30% a üszögös volt. A földek jók, de kevés buza vetést és semmi őszi szántást sem láttam. Itt a mi gazdaságunkban nagyon sok föld van káposztának és bolgár kertésznek való. Egy-egy pogon földért (5000 □ méter cca 1 magyar hold) 5000 lei évi haszonbért fizetnek. A napszámosoknak 40—50 és 60 leit fizetnek naponta. Lehet eleget kapni; *de rettenetesen lopnak.*

A szójaliszt mint takarmány.

Kísérletileg beigazolódt, hogy biológiai, ill. táplálkozástani szempontból az állati fehérjék általában értékesebbek a növényi fehérjéknél, de egyes növényi fehérjék, ezek között elsősorban a szójabab foglaltak, az állati fehérjéhez hasonlóan teljes értékű fehérjéknek tekinthetők. Osborn és Mendel vizsgálatai igazolták a távol keleti népek szokásait, akik a szóját nagy mértékben használják emberi élelmezési célokra, mert az tökéletesen helyettesítheti az állati fehérjét még évekig tartó fogyasztásnál is.

A szójabab, mely hozzávetőleg 40 százalék fehérjét és 20 százalék zsírt tartalmaz, az állatok takarmányozásában eddig azért nem tudott nagyobb mértékben elterjedni, mert a nem raffinált szójababnak kellemetlen mellékhatásai vannak, másrészt nálunk csak a legutóbbi időben kezdenek termelésével foglalkozni. A szója olyan növény, amelynek minden része, tehát szára, levélzete és magva tápláló értékkel bír s ott, ahol termelése sikerrel jár, katasztrális holdankint jelentékeny mennyiségű takarmányt szolgáltat. Minthogy a szója termelésével eddig végzett kísérletek biztató eredménnyel kecsegtetnek, a jelen sorokban a szójababnak takarmányozástani jelentőségével foglalkozom röviden.

A szója elterjedését meg fogja könnyíteni, hogy ma e magnak emberi táplálékul való fel-

dolgozására egy új eljárás vált ismertté, amellyel a szójabab 20 százalék zsírtartalmu oly liszt készül, amely amellet, hogy igen jóízű, ama üzemi szempontból megbecsülhetetlen tulajdonsággal is bír, hogy dacára a nagy zsírtartalomnak, egyáltalában nem avasodik. Ez a Berceller-féle eljárás szerint készülő szójaliszt értékelésem szerint jobban tartható el, mint a fehér buzaliszt. Minthogy továbbá a szója csak 1-2 százalék körüli hajrészt tartalmaz, igen nagy lisztmennyiséget szolgáltat, amely részben emberi táplálékul fog szolgálhatni, részben pedig az állati takarmányozás céljaira.

A Berceller-féle szójaliszt gyártásának elterjedése után takarmányozási célokra háromféle anyag fog rendelkezésre állni: a szójabogácsa, az extrahált szójaliszt és a Berceller-féle szójaliszt. A szójabogácsának és a szójababnak takarmányként való felhasználásával gazdáink közül többen kísérleteztek, de a szójának már említett káros mellékhatásai folytán igen rossz tapasztalatokat szereztek, amennyiben a szójaszemnek, illetve a sajtolt bogácsának etetése különösen sertéseknél hányást és emésztési zavarokat idézett elő. Ezzel ellentétben az extrahált szójaliszt etetése jól vált be s több tehénészetben állandóan etetik. Míg az extrahált szójalisztben a zsír kivonása folytán csupán 2 százalék zsír marad vissza, addig a Berceller-féle lisztgyártási eljárás nem érinti a szója zsírtartalmát, úgy hogy a Berceller-féle szójaliszt táplálóértéke lényegesen magasabb lesz, mint az extrahált szójaliszté. Míg utóbbi főképpen tehének takarmányul alkalmas, az új szójaliszt kétségtelenül hízó állatok takarmányozásánál fog főképpen felhasználást találni.

Mindenütt tehát, ahol a nagy fehérjeszükséglet mutatkozik, főképpen hizlalásnál, a húsértés nevelésénél, baromfiitenyésztésben stb., a szójaliszt kiterjedt felhasználása várható.

Zaltschek Artur dr.

Törvények, rendeletek.

A lovak kötelező malleinezése és a tejelő tehenek kötelező tuberhulinizálása.

A földmiveltésügyi miniszterium elrendelte az összes kolozsmegyeyi egypatás állatok malleinezését.

Ezen intézkedésre az adott okot, hogy 1925. év folyamán 18 esetben állapították meg *takonykórt* és attól lehet tartani, hogy ez a betegség, amely emberre és állatra egyaránt veszedelmes, nagyobb elterjedést nyer.

A veszedelmes ragály az ókirályságban igen el van terjedve és Kolozsmegyébe a katonaság lovaival hurcolták be.

Akar üszögmentes buzát?

Akkor csávázza

PORSOLLAL

mert:

I - szor: az elpusztítja az üszögnek a csiráját,

II - szor: a vetőmag csirázó képességét nem csökkenti,

III - szor: kezelése egyszerű tiszta, vízmentes, hatása biztos. ára olcsó!

Kapható magyarul **Gergely Ferenc utóda** Cluj—Kolozsvár, Piața-Unirii—használati utasítással: Főter 21. szám.

Ugyanott kaphatók egyéb növényvédelmi szerek, vetőmagvak stb.

2865

Tekintettel arra, hogy az állam teljesen kártalanítja a betegeknek talált kiirtott állatok tulajdonosait, a hatóságok remélik, hogy a malleinezés nagyobb nehézségek nélkül végrehajtható lesz.

Ezzel egyidejűleg az állategészségügyi törvényben előirt tuberkulinozást is foganatosítják.

Azok az állattulajdonosok, akik teheneik tejét forgalomba hozzák, kötelesek teheneiket tuberkulinozotni a gümőkór megállapítása céljából.

Csak azon tehének tejét szabad eladni, amelyek a diagnosztikai próba után gümőkórmenteseknek bizonyulnak. A beteg teheneiket kiirtják és tulajdonosaikat az állam az új egészségi törvény szerint kártalanítja.

A kolozsmegyei főállatorvosi hivatal megtette a szükséges előkészületeket a miniszteri rendelet végrehajtására és nemsokára megkezdik a járásokat a két eljárás bevezetését.

Ha nagyobb veszély nyomai látszanának, félünk, hogy a malleinezést be is szüntetnék pénzhiányában. *Jobb volna ezért csak a veszélyeztetett vidékekre szorítkozni, mert legalább e szűk körletben nem vallana az akció akkora kudarcot pénzhány esetén!*

Az állatok tenyésztésére és egészségének védelmére vonatkozó törvény.*

I. Fejezet.

1. Cikk. A földművelésügyi és uradalmi minisztérium hatáskörébe tartozik az állattenyésztés támogatása és fejlesztése, az állatok egészségének védelme, valamint azok termékeinek kereskedelmi és ipari úton való értékesítése.

Ezen cél elérése céljából a minisztert támogatják:

1. A legfőbb állattenyésztési bizottság, amely foglalkozni fog az állatok tenyésztésére, annak fejlesztésére és az állati termékek értékesítésére vonatkozó összes kérdésekkel, valamint a központi állattenyésztési alap kezelésével.

Ez a tanács áll:

a) négy, a földművelésügyi miniszter által kijelölt állattenyésztőből, akik közül egyiknek telivér ló-, és a másiknak ügető ló tenyésztőnek kell lennie;

b) négy állattenyésztőből, akiket a mezőgazdasági kamarák központja ajánl tagjai közül, vagy tagjain kívül.

c) a szövetkezeti központ igazgatóválasztmány által saját kebeléből választott tagból;

d) a Bukarestben székelő és a romániai, főfajták javítására alakult egyesületek választmányainak egy-egy képviselőjéből;

e) a pénzügyminiszter egy képviselőjéből.

f) az ipari és kereskedelmi miniszter egy képviselőjéből;

g) az állatorvosi fakultás állattenyésztési és járványtani tanáraiból;

h) a hadsereg állategészségügyi főnökeiből,

i) a hadsereg ló ellátásának főigazgatójából;

j) az állami gazdaságok igazgatójából.

k) az állattenyésztési és állategészségügyi szolgálat igazgatójából;

l) az állattenyésztési felügyelők és az állattenyésztési szolgálat aligazgatójából, aki a tanács teendőit is végzi.

Az összes tagok a földművelésügyi miniszter előterjesztésére királyi kéziratral 5 évre nevezetnek ki.

A b, c, d, pontok alatt felsorolt intézmények által kiküldött megbízatása megszűnik még az 5 éves határidő letelte előtt is abban a pillanatban, amint az ezen intézményeknél levő megbízatásuk lejárt; éppen úgy megszűnik a hivatalos szolgálataik alapján kijelölt tagok megbízatása is a szolgálatból való kilépésük pillanatában.

* *Jegyzet:* Az új állattenyésztési és állategészségügyi törvény hiteles fordítása.

Az 5 év letelte után minden tag, még a hivatalból kijelöltek is, újra nevezendő ki királyi rendelet útján.

A földművelésügyi és uradalmi minisztérium ezenkívül szükség szerint más érdemes személyeket is meghívhat, akiknek jelenléte egyes kérdések megoldásánál kívánatosnak látszik.

Az állattenyésztési legfőbb bizottságot a földművelésügyi miniszter hívja össze, aki annak elnöke.

Ezen kívül a tanács még két alelnököt választ saját kebeléből.

A legfőbb állattenyésztési bizottság kebeléből a földművelésügyi miniszter egy központi állattenyésztési albizottságot jelöl ki, amely 5 tagból áll és amely állandó működésben van az állattenyésztési igazgatóság mellett, mint tanácsadószerv az állattenyésztésre, annak fejlesztésére és az állatok értékesítésére, állatkiallításokra és lóversenyekre vonatkozó összes kérdésekben; ez az albizottság egyúttal tanácsadó szerve az összes állattenyésztési intézményeknek és gazdaságoknak, amely tenyészállatok nevelésével foglalkozik.

Az állatkiallítások, lóversenyek, ügyeinek megbeszélésénél a központi albizottság 5 tagján kívül részt vesz a d) alatt megjelölt egyesületnek 2 kiküldöttje és az a) pontban megjelölt telivér — és ügető ló tenyésztőtagok, amennyiben nem lennének tagjai különben is az albizottságnak.

2. Minden megye székhelyén a mezőgazdasági kamara állattenyésztési osztálya útján foglalkozik a helyi érdekű állattenyésztési intézkedések végrehajtásával.

A földművelésügyi és uradalmi minisztérium szervei útján ellenőrzi a megyei mezőgazdasági kamarák állattenyésztési szakosztályainak közigazgatási- és szakmunkáját.

II. Fejezet.

2. Cikk. Az ország területe kertületekre lesz osztva és meglesz állapítva, hogy mindegyik kertületben milyen állatfajta tenyésztendő. A földművelésügyi miniszter csak az illető kertületekre alkalmasnak elismert fajták tenyésztését fogja előmozdítani.

3. Cikk. Minden állattenyésztő saját tenyésztésében bárminő fajtájú apaállatot használhat.

Azok a tenyész mén-, bika-, kos-, és kan tulajdonosok, akik ezeket mások állatainak fedezésére is használni akarják, kötelesek ezt az illetékes községi előjárásnál bejelenteni, a célból, hogy az illetékes apaállat bírálóbizottság által megvizsgáltsanak. Ezeket a bizottságokat a minisztérium nevezi ki és a járási állatorvosból, a járási szolgabíróból és egy állattenyésztőből állanak.

4. Cikk. Az apaállat bírálóbizottság által köztenyésztésre nem engedélyezett apaállatok a tulajdonos terhére kifognak heréltetni, amennyiben a köztenyésztésből való kizárásuk másféleképpen nem biztosítható.

5. Cikk. Minden község akár közvetlenül, akár állattenyésztési szövetkezetek útján köteles nőnemű állatok számának megfelelő számú apaállatot beszerezni és azoknak jó karban való tartásáról gondoskodni.

6. Cikk. A megyei mezőgazdasági kamarák állattenyésztési szakosztályai megfogják állapítani azokat a határidőket, amelyeken belül a községek vagy a szövetkezetek kötelesek a hiányzó apaállatok számát kiegészíteni. Ugyan csak ők fognak gondoskodni a szükséges anyagi eszközök e öteremtéséről.

7. A földművelésügyi és uradalmi miniszter a mezőgazdasági kamarák útján elő fogja mozdítani a hivatalos alapszabályminta tekintetbe vételével létesítendő helyi állattenyésztési szövetkezetek alakítását.

Ezen helyi szövetkezetek a szövetkezeti törvény alapján megyei vagy vidéki központokba tömörülhetnek, a megyei mezőgazdasági kamarák irányítását a szövetkezeti törvény által biztosított előnyök és jogok élvezete

mellett, az összes állattenyésztési ügyekben fognak tevékenykedni.

8. Cikk. Az állatállomány számbeli és minőségbe.i fejlesztésére az állam a mezőgazdasági kamarák útján az egyes tenyésztőknek és elsősorban a községi állattenyésztési szövetkezetnek a következő előnyöket nyújtja:

a) A községek rendelkezésére bocsátja szakszerveit a köztenyésztésre szükséges apaállatok beszerzésének céljából.

b) A népbankok központja útján törlesztés kölcsönök segítségével megkönnyíti az apaállatok beszerzését, a községi istállók létesítését, valamint a községi legelők megjavítását, növendék állatok legelőjének berendezését és havasi legelők jókarban tartását.

c) Jutalmakat ad és a tenyésztők részére a takarmánynövények megvainak beszerzését megkönnyíti.

d) Az államvasutaknál a tenyészállatok és takarmánymagvak szállítására 10 évre szóló 50% kedvezményt ad.

e) Állatkiallítások és versenyek, állattenyésztési és bárminemű állatbiztosítási szövetkezetek részére segélyt ad. Továbbá segélyt nyújt a tenyészállatok beszerzésének megkönnyítésére és a baromfitenyésztés előmozdítására.

9. Cikk. Lótenyésztés támogatás céljából évenként adományoztatni fog:

a) Tenyészmenek és kancák jókarbantartására való jutalmakat.

b) A hadseregnek eladott lovak után való jutalmakat.

c) Legalább 10 tenyészkanccával rendelkező ménesek támogatására szóló segélyeket.

10. Cikk. Központi állattenyésztési alap létesítetik, amelyet a legjobb állattenyésztési tanács kezel a kebeléből választott bizottság útján. Ezen alap a 8. cikkben előírt hitelekben, a tenyésztő egyesületek hozzájárulásán, a megyei mezőgazdasági kamarák és a mezőgazdasági kamarák központjának adományain kívül a földművelésügyi miniszter által nyújtott adományokkal is támogatva lesz, amely évenként legalább akkora összeget fog e célra költségvetésébe beállítani, amennyit a fenti szervek hozzájárulásának összege kitesz. Ezen központi állattenyésztési alaphoz fognak befolylni mindazon összegek, amelyek a bélyegitörvény alapján a lóversenyeken bevételeztetnek.

Ezen alaphoz megfelelően a legfőbb állattenyésztési bizottság akár a Népbankok központjánál, akár a letéti banknál kölcsönt vehet fel kizárólag csak tenyészállatok beszerzésére és a jelen törvény alapján nyújtott jutalmak és segélyek fedezésére szükséges összeg erejéig.

Amennyiben ezek a kölcsönök meghaladják a központi állattenyésztési alap évi jövedelmét, úgy azok csak a minisztertanács jóváhagyásával vehetők föl a földművelésügyi és a pénzügyminiszter előterjesztése alapján. Ezen alap a letéti banknál fog elhelyeztetni és külön lesz kezelve az állam intézményeinek előirt számadási törvény rendelkezései szerint.

(Folyt. köv.)

Elkészült a borhamisításról szóló törvény tervezete. „A bortermelésben és a borkereskedelemben előforduló hamisítások leküzdéséről” címen a földművelésügyi miniszter új törvénytervezetet készített. A tervezet lényegében az ókirályságbeli 1915. évi törvénynek a kiterjesztése az egész országra csekély módosítással. Az új tervezet sokkal szigorubb büntetéseket ír elő, mint a régi. Összhangban van a szeszitörvénnyel, mely szerint a borkereskedők szeszit és szeszterméket nem árusíthatnak. A pezsgő borok készítésével külön fejezet foglalkozik. Pezsgőborhoz alkoholt adni nem szabad, csupán cukrot. A pezsgő készítéséhez miniszteri engedély szükséges. A likőrborok készítéséről szintén külön szakasz intézkedik. Likőrborok alatt értendők a szeszezett és legalább 16 fokos borok. Ezek készítéséhez is külön engedély szükséges. A kereskedőkre igen séremses a tervezetnek azon intézkedése, hogy szeszkereskedők és viszont borkereske-

dők szesz forgalombahozatalával nem foglalkozhatnak. Ez a tény forgalmukat tetemesen csökkenti, mely körülmény a bortermelésre is egyaránt káros. A tervezetnek a gazdákra és kereskedőkre sérelmes intézkedéseinek megváltoztatása érdekében az érdekeltek Bukarestben kongresszust tartottak a múlt héten.

Egyleti élet.

Pályázati hirdetés.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a segédítőkari állást a folyó évben be óhajtja tölteni. Az állásra pályázhatnak okleves gazdák, kik megfelelő gyakorlattal, az álláshoz megkívánt egyéni ráteremtéssel rendelkeznek és e pályára magukban ösztöne kedvet és komoly tehetséget is éreznek.

A segédítőkár évi fizelése 36.000. lei, havi előleges részletekben. Ha a megválasztandó segédítőkár képes lesz minden olyan irányú tevékenykedésre, amelyet tőle e tisztség megkíván, esetleg még 12—24.000. lei mellékjelvédelemre számíthat.

A (bélyegmentes) pályázati kérvényhez csatolandók:

1. a pályázó keresztlevele,
2. oklevele,
3. szolgálati bizonyítványai,
4. jelentégi szolgálati helyéről szóló bizonyítványa,
5. irodalmi működést tanúsító megjelent cikkei,

6. önéletrajza röviden, melyben családi és katonai szolgálati, anyagi stb. viszonyok irandók meg.

7. információ címek, vagyis 3—6 olyan tekintélyes egyén címének jegyzéke, akikről a pályázóról esetleg még további információt lehet kérni.

A pályázati okmányok döntés után mindenkiének ajánlott levélben küldetnek vissza.

Az állás betöltésénél kizárólag és egyedül a képesség foka lévén irányadó, a protekció igénybevételétől minden pályázó tekintsen el.

A pályázati kérvény folyó évi március hó 3-ig adandó be.

Kolozsvár, 1926 február hó 8.

Dr. gr. Bethlen György sk. Török Bálint sk.
egyl. alelnök. egyl. titkár.

Aa Udvarhelymegyei Gazdasági Egylet f. hó 9 én tartott választmányi ülése elhatározta, hogy f. hó 28 án megtartja Cristur—Kereszturon a mult század 80-as éveitől kezdve — a legutolsó két év kivételével — minden évben megtartott díjazással egybekötött bikakiállítását, vásárját és díjazását.

Amennyiben a lehetőség megadatik a községekbe való kiszállásra, az egylet 15—20 községekben a helyi érdekeltségek bevonásával előadásokat rendez az év folyamán, a földművelés, állattenyésztés, az egészségügy és más népjóléti ügyek köréből és munkája körébe iparkodik vonni a vármegye új községeit is. Az előadások költségeire az Erd. Gazd. Egylet 10000 leut adományozott. Reméljük, hogy az egyesület ezen munkájából kivesszik részüket a községek vezető emberei, a lelkész, tanító, a jegyző urak is, akiknek támogatása mellett a muliban e téren általános elismerést aratott az egyesület. X. Y.

A zabolai gazdakör folyó hó 7-én megalkult. A vezetőség tagjaival megválasztottak: elnök: Kákay Ernő, jegyző: Pozsony József, pénztárnok: Szőke László, titkár: Buchinger Mihály. A gazdakör az évi tagdíjat 50 leiben állapította meg és könyvtárának alapvetőjéül megrendelte az Erdélyi Gazdasági Egylet kiadásában megjelent szakkönyveket 220 lei ér-

tékben. A gazdakör jogi személyiségének elismertetése ügyében a héten tesz előterjesztést az Erdélyi Gazdasági Egylet a kolozsvári törvényeszköz.

A székeiykocsárdi gazdakör ujjalakulván, már régebben belépett az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. A vezetőség tagjai sorába megválasztottak, elnök: Kónya Gerő kisbirtokos okl. gazdaszt, első alelnök: Gyurguka Demeter görög keleti lelkész, második alelnök: Kónya Dániel kisbirtokos, titkár: Muzsnai János kisbirtokos, jegyző: Szilágyi Jenő kisbirtokos, pénztárnok: Péter Ferenc ref. kántor. A gazdakör az évi tagdíjat 20 leiben állapította meg a tagok számára, az alapító tagdíjat pedig 300 leiben. A tagdíjat egy kissé keveseljük, mert a helyiségbér, fűtés, világítás, lapok járulása, könyvek benedezése, levelezés, gépbeszerzés költségei nagyobb aldozatkésztséget követelnek. Reméljük, hogy ezt meg is hozzák a kocsárdi gazdák, mert it a nagyszámu cukorrépatermelők már felvilágosultabb, modernbb gazdák és be fogják látni ennek szükségessé voltát.

A cukorrépatermelői szerződések aláírása. A Marosvásárhelyi Cukorgyár igazgatósága széküldötte a termelői szerződéseket. A szerződések mellé a gyár csatolta a szövetség fölhívását, amelyben a mázsánként 30 bani tagdíj fizetésére szólítja fel a termelőket. Kérjük szövetségi tagtársainkat, hogy ugy a szerződéseket, mint a kíséroleveleket aláírni és a gyárhoz juttatni sziveskedjenek. Amint látni fogjuk a szövetségi tagtársaink áldozatkésztségének nagyságát, ahöz mért felkészültséggel fog neki indulni szövetségünk 1926. évi munkaprogramjának megvalósításához. A gyár a mult évi répaár utolsó részletének kifizetését e hó folyamán megkezdi. Szerződéseket kívánatra az E. G. E. titkári hivatala is küld.

Tagdíjnyugtázás. Az egyesület titkári hivatalához a következő összegek küldettek be a héten:

Az 1925. évre 100 L. tagdíjat fizettek: Hangya (félévre) Csittszentivány, dr. Horváth Miklós Torda. — 1925. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizettek: Hangya Csittszentivány (félévre), dr. Horváth Miklós Torda. — 1926. évre 100 L. tagdíjat fizettek: Gazdák Biztosító Intézete R. T. (8 tag után) Arad, Bárány István Aranyosmegyes, Vm. Gazd. Egy. Szatmár, Kimpel Antal Torda, Hangya Csittszentivány (félévre). — 1926. évre 50 L. tagdíjat fizettek: Nagy Ferenc Tövis, Greger György Segesvár, Nagy Pál Nagyenyed, id. Gaál József Gogánváralja. — 1926. évre 100 L. E. G. pótdíjat fizettek: Gazdák Biztosító Intézete R. T. (9 tag után) Arad, Bárány István Aranyosmegyes, Nagy Ferenc Tövis, Greger György Segesvár, Nagy Pál Nagyenyed, id. Gaál József Gogánváralja, Vm. Gazd. Egy. Szatmár, Kimpel Antal Torda, Gazdakör Nagyhorosnyó, Vajna Andor Kézdimartonfalva, Hangya Csittszentivány (félévre).

Sackekék, Boronak, Vetőgépek, Fordson-Traktorok

Lófogatos kapálók magas töltőgetővel és mindennemű mezőgazdasági gépek nagy raktára. — Szükséglet esetén kérjen ajánlatot. 3897

Bartha Árpád géposztálya

St.- Gheorghe—Sepsiszentgyörgy.

Irodalmi Szemle.

Csiki Gazdák lapja, mely Kertész Béla kiadásában két hetenként jelent meg, négyszeri megjelenés után megszűnt.

Kisebb szakközlemények.

A kottási/láz elűzése. A baromfitenyésztők legtöbbje még mindig abban a hiszemben van, hogy a tojónál a kottási lázt legyőzhetik. Ezért az ilyen lázba esett tojó hasi részét hideg vízbe mártogatják s más válogatott kinzásnak vetik alá. Már pedig azt, hogy az ilyen tojó ne kottoljon, sohasem lehet elérni. Ezért legcélszerűbb, ha az ilyen tojókat megültetik, ha nem áll elegendő tojás rendelkezésre, akkor vásárolt tojásokon is. Ha a tojó késő nyári hónapokban kottik meg, a megültetése még akkor is gazdaságos lesz, mert az őszi évadban a csirke, mint ritkább áru, rendesen kedvezően értékesíthető. A későbbi csibék közül a szebbeket, illetve a tenyésztett fajta kifogásalan példányait tenyésztésre is meg lehet hagyni, ami által az évi tojáshozam eloszlását befolyásolhatjuk előnyösen.

Kertművelés és trágyázás. Amilyen bőkezű néha a gazda a szántóföldjén a trágyával, épp oly fukar a kertben. Ritka esetben történik meg, hogy más szükséges tápanyagot juttat a kert talajának, mint egy kis istállótrágyát, pedig ez egymagában, sőt kocször komposztal együtt sem elég. Műtrágyára senki nem is gondol, pedig a talaj legfontosabb tápanyagait műtrágyával pótolhatjuk. Amely talaj nem kap meszet, megsavanyodik, még pedig annál gyorsabban, minél inkább telődik humusszal. Ez a leggyakrabban a kertekben figyelhető meg az istállótrágya egyoldalú használata következtében. Különösen fontos a meszezés a konyhakertben és a gyümölcsösökben, ahol ezzel bámulatos eredményeket érhetnek el, mert a mész a talaj tápanyagtartalmának feltáráshoz hozzájárul. Általában könnyebb talajokon m. holdanként 8—10 q szénsavas meszet vagy márgát adhatunk, míg kötöttebb talajokon 12—16 q. szükséges ugyanakkora területre. Inkább a kedvezőtlenebb adagolási adatot vegyük hogy rendszeresen megismételhessük a meszezést anélkül, hogy a talaj belőle rosszabb rövidebb időben hiányt szenvedne.

Vegyes közlemények.

NAGY KÁROLY
erdélyi ref. püspök halála.

Sulyos gyásza van az erdélyi magyar reformátusoknak. Folyó évi február hó 16 án Nagy Károly, Erdély református püspöke meghalt. A veszteséget Erdély egész magyarsága érzi, mert markáns vezéri egyénisége az élet lehetőségeiért küzdő romániai magyar kisebbség összességéért is dolgozott és pedig a legelső közt. Nagy Károly Kisborosnyón született 1868 október 27 én. Református tanuló, gyermeke volt, középiskolai tanulmányait Sepsiszentgyörgyön kezdte, ma d Nagyenyeden folytatta, felsőiskolai tanulmányait a marburgi és utrechti egyetemeken végezte. Több tanulmányi ut után brassói, majd nagyenyedi lelkész lett, utóbb a kolozsvári református theologia tanára, igazgatója, az egyházkerület főjegyzője és 1918-ban püspök lett. Temetése az erdélyi magyarság részvételenek imponáns megnyilvánulása mellett folyó hó 18 án folyt le.

Emlékét kegyelettel őrizzük.

Feláru vasuti jegy a budapesti tenyészállatkiállításra. A március hó közepén Budapesten tartandó tenyészállatvásárt látogatni óhajtó gazdakörönég részére egyesületünk egy néhány kedvezményes vasuti jegy váltására jogosító igazolványt kért a kiállítás és vásár

rendezőségétől. Az igazolmányok megérkeztek és azok 20 L. beküldése ellenében T. Tagtársaink rendelkezésére állanak.

A Hangya Szövetkezetek Központja 1926. évi rendes közgyűlését Nagyenyeden március hó 17-én tartja meg.

Szövetkezeti Központok nagygyűlése Bukarestben. A különféle szövetkezetek központjainak képviselői a napokban Bukarestben gyűlést tartottak, amely alkalommal tárgyalás alá vették a szövetkezeti törvényjavaslatnak a szövetkezeti autonómia sérelmes intézkedéseit. A törvényjavaslat ellen emelt kifogásaikat memorandumba foglalva átadják a kormánynak.

Megjelent a Hann és Társa Gép és Műszaki Kereskedelmi R. T.-nak, mint az E. G. E. Gép- és Vetőmag osztályának 1926. évi tavaszi vetőmagárjegyzéke. Az árjegyzék magában foglalja a *takarmány és konyhakerti vetőmagvakon kívül a méhészeti cikkek árjegyzékét is*, amely utóbbi újjitást a méhészkedéssel is foglalkozó gazdák és kertészkedők bizonyára örömmel és szíve en fogják fogadni. Az árjegyzék az eladási feltételekre vonatkozólag a következő pontokat foglalja magában: 1. Az árak csomagolás nélkül kolozsvári rakárunktól értendők. Külföldi pénznemek a napi árfolyam szerint lesznek elszámolva. 2. A csomagolás gondosan történik, önköltségben számítatik és nemvételük vissza. 3. Az árú szétküldése utánvétellel történik, ha más fizetési mód nem állapított meg. 4. *Magvaink fajtisztaságáért és csiraképeségéért felelősséget vállalunk az érte fizetett összegig, ha erre vonatkozó fel-szólamlások haladékatlanul hozzánk jut-tatnak.* 5. Az árú szétküldése a vevő veszélyére és terhére történik. 6. Minden megrendelő a fenti eladási feltételeinket rendelése beküldése által elismeri és azoknak magát aláveti. Árjegyzéket díjmentesen küld a cég.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület f. hó 28 án Székelykeresztúron borjas tehén és üsződijazással kapcsolatos bikakiállítást, díjazást és vásárt rendez, melyre a tenyésztőket, gazdasági kamarákat, állattenyésztési felügyelőségeket, apaállat-vásárló községeket, birtokosságokat, egyeseket tisztelettel meghívjuk. Kiállíthatók: erdélyi fehér és simenthali 2-3 éves bikák, borjas tehén, 2-3 éves erdélyi tehén, 1-2 éves simenthali üszők oly tulajdonosok által, kik igazolni tudják, hogy a kiállított állat saját tenyészetükből származik, vagy legalább is fél év óta tulajdonukban van.

Bikadíjak 500-500, 300-300, 200-200 L.
Borjas tehén díjak 300-300, 200-200, 100-100 L.

Ugron Ákos
elnök.

Hlatky Miklós
titkár.

Válaszbélyeget kérünk. A felemelt postai bélyegilleték oly nagy megterhelést jelent az „Erdélyi Gazda” szerkesztősége és kiadóhivatala számára, hogy kénytelen a válasza igényt tartó gazdatársakat felkérni, miszerint levelükhöz válaszbélyeget sziveskedjenek csatolni. Ellenkező esetben legfennebb csak a szerkesztői üzenet rovatban adhat feleletet az érdeklődő sorokra.

Országos vásárok.

1926. március hó 1. Avaslekenca, Daróc, Dés, Dicsőszenmárton, Halmi, Hetes, Homoróddaróc, Lekencze (Szatmár vm.) Lekencze,

ismét kapható a

Kriegner-féle REPARATOR

hűlés, csusz, kőszvény elleni szer, minden gyógyszerárban. — Ára 60 Lei. Ahol nem kapható, oda 3 üveget 200 Lei utánvétellel küld a főraktár: Farmacia Flohr Cluj.

(Beszterce-Naszód vm.), Nagysink, Székelykeresztúr, Ujarad; 2. án. Alsóvincze. Bala-vásár, Bél; 3. án. Bihardiószeg, Brulya, Élesd, Nagysomkut, Sepsiszentgyörgy, Zilah; 5. én. Alamor, Erdőszada. Komlód, Nagykömlös. 6. án. Ferenchalom, Ujszentanna. 7. én. Bogács, Szemlak.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

1. ár, ha a füzetet személyesen veszi meg;
2. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi és egyszerű postai küldés mellett, a füzet megérkezését felelősséget nem vállalunk.
3. ár, ha a füzet árát előzetesen beküldi ajánlott és felelős postai küldéssel.
4. ár, ha a füzetet utánvétellel küldjük meg.

	Let
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról.	5 6 12 16
4 Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről.	5 6 12 16
6 Hauer Géza. A fejőstehénről.	5 6 12 16
7 Hensch Árpád. A szántás-vetésről.	5 6 12 16
17 Ásványi Lajos. A vörös löhere természetéről.	8 9 15 19
19 Herényi: A nyerstakarmányok eltevése.	5 6 12 16
20 K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről.	5 6 12 16
21 Marc Ferenc. A kosárfűz termelése.	5 6 12 16
22 Kovács Béla. Házi állataink takarmányozása.	5 6 12 16
30 Nemes István: Az öntözés.	5 6 12 16
36 Jakab L. Allataink egészségének gondozása.	10 11 17 21
38 Cserháti Sándor. A gyomok kártékonyága.	5 6 12 16
43 Ikaifalvi. Szőlőművelésről.	5 6 12 16
46 L'Hullier István. A káposzta-félék termesztése.	5 6 12 16
47 Dr. Balntner Ferenc. A mezőgazd. szeszyárak.	5 6 12 16
52 Dr. Barna. A kenyéradó növények ellenségei.	10 11 17 21
54 Dr. Péter. Vadontermő gyógynövények gyűjtése.	10 11 17 21
56 Dr. Cséser Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban.	10 11 17 21
57 Szász Ferenc. Tejgazdaság, Sajt készítés.	15 16 22 26
58 Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés.	15 16 22 26
59 Cséser Gyula. Az utak és terek fásítása.	5 6 12 16
60 Dr. Szentkirályi Ákos. Erdély juhál.	40 41 47 51
61 Dr. Péter Béla. A gyógynövénytermesztés.	10 11 17 21
Hágatási jegyzék darabja	5 6 12 16
Hágatási és borjazási jegyzék darabja	5 6 12 16
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5 6 12 16
Próbafejlés napló darabja	5 6 12 16
Napszámjegyzék 100 oldalas	20 21 21 25
Napszámjegyzék 50 oldalas	15 16 22 26
Napszámjegyzék 16 oldalas	5 6 12 16
Szegődménylevél darabja.	3 4 10 14
Gazdaköri alapszabályminta darabja.	5 6 12 16
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény (magyarul).	10 11 17 21

Megrendelések azok értékével együtt az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Str. Andrei Muresan 10.) címére küldendők. Öt példányon felül megrendelés esetén 25 % engedmény. 3734

SZERKESZTŐI ÜZENET.

K. F. Kotliget. A cikket megkaptuk, köszönet, jönni fog.

Terjesszük az Erdélyi Gazdát a gazdák körében!

Apróhirdetések.

Apróhirdetések ára: szavanként 3 lel. — Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számítatnak, Legkisebb apróhirdetés díja 30 lel.

Déri Árpád magkereskedése

Cluj, Str. Reg. Marla 10. Ajánlja németországi és hollandiai garantált fajazonos, tiszta és csiraképes

konyhakerti-, virág- és gazda- sági magvait.

Gazdasági szaktanácsadó dr. Péter Béla tb. gazdasági akad. igazgató, aki a szakkérdésekben a gazdaközönség rendelkezésére áll. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küldök. Flóküzlet Turda, Balogh virágüzletben. 3901

100 kat. hold birtok részben vagy egészben eladó Kolozsvár határában délnek fekvő oldalon, Fötértől három kilométernyire, uti lakással, gazdasági épületekkel, felszereléssel vagy anélkül. Olcsó áron vehető át. Cim a kiadó hivatalban. 3895.

General Jon. G. Manu uradalma megvételre keres törzskönyvezett marhaállományból 5 drb. 4-5 pinzgaut fejős tehén és 8 drb. 1-2 éves, 1 drb. 2-3 éves bikát és 10 drb. 1 éves mangalica kocát és 1 drb. 1 éves kant Eladók ajánlatukat ár megjelölésével küldjék mielőbb Joan

Csatols administrator de mosle, comuna Scrioasta-Teleorman, 3898.

Kívánlan bőtermő nemesített tavaszbuza, tavasz rozs, tavasz búkköny, nemesített csanádi zab és Eckendorfi répamag eladó. Lázár Simon kereszttest gazdaságában Torda. 3899.

Éladó birtok. Szászregén közvetlen közelében. 170 kat, hold Marosmentii, sik területű, vasuti állomás és országút mellett fekvő prima birtok, 18 szobás szép kastéllyal, gyönyörű nagy parkkal, gazdasági elő és holt felszereléssel együtt elmdó. Felvilágosítás ad dr. Telegdy István Targul-Mures (Marosvásárhelyi) ügyvéd írodája. 3894.

Tavaszi ültetésre a legnemesebb fajtájú betegségmentes gyümölcs és szőlőültvényeket segítségül iskolai ültetvényeket árusít Cőthfalusi és társai Oltvány iskolája. Targul-Mures. Jud. Mures-Turda. Árjegyzéket díjmentesen küldünk. 3886

Szeszgyár vezetéséhez jól értő egyént, ugyanoda gépész kovácsot keresek. Cim a kiadóhivatalban.

Vetőgépek, Sackekék, réthorona, lókapu, répvágó olcsón eladók. Domokos. Cluj Eötvös utca 7. 3893.

Fiatal, nős, gazd. segéd-tiszt állást keres, cím a kiadóban. 3885.

Importált

Takarmányrépamag

Gazdasági és kertimág továbbá

Lóhere és lucernamag

Vetőbúkköny

állandóan raktáron.

Bartha Árpád

Sft. Gheorghe—Sepsiszentgyörgy.

3897

SĂMĂNTA R.-T.

Timisoarai fiókja Strada Bursei No. 2.

Ajánl a következő idényre, Cenadul-Vechii tenyészetéből

Nemesített zabvetőmagot,

ugyanott elsőrangú mangalica tenyészkanok, fiatal tenyészokák, valamint simenthali tenyészbikák kaphatók.

3892